

UNIVERSITETET I OSLO.

Det matematisk - naturvitenskapelige fakultet.

Eksamen i	: FYS1210 - Elektronikk med prosjektoppgaver
Eksamensdag	: 1. juni 2011
Tid for eksamen	: 09:00 (3 timer)
Oppgavesettet er på 4 sider	(+ 3 sider logaritmepapir)
Vedlegg	: Logaritmepapir 3 stk
Tillatte hjelpemidler	: Lommekalkulator. : Lærebok: Robert T. Paynter & B.J.Toby Boydell "Electronics Technology Fundamentals". Engelsk/Norsk–Norsk/Engelsk ordbok

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1

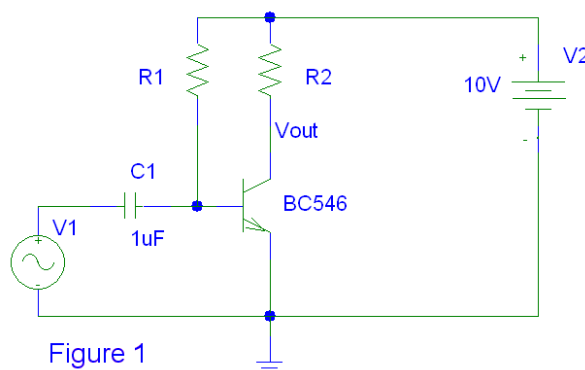
Figure 1 viser en enkel transistorforsterker med en NPN-transistor BC546A.

Transistoren har en oppgitt strømforsterkning $\beta = 200$.

Kondensatoren C1 har verdien $1 \mu\text{F}$.

Tilført spenning fra batteriet V2 er 10 volt.

1a) Transistoren skal arbeide med en kollektor hvilestrøm (I_{CQ}) på 1,5 mA. Beregn verdiene til basismotstanden R1 og kollektormotstanden R2.

1b) Hvor stor er transistorens transkonduktans – g_m ?

1c) Hvor stor er spenningsforsterkningen ?

1d) Tegn opp småsignalekvivalenten for lave frekvenser.

1e) Hva blir nedre grensefrekvens til forsterkeren ?

1f) Øvre grensefrekvens bestemmes blant annet av transistorens interne kapasitanser. Forsterkningen til kretsen vil også ha betydning for øvre grensefrekvens. Forklar kort hvordan dette henger sammen.

Oppgave 2

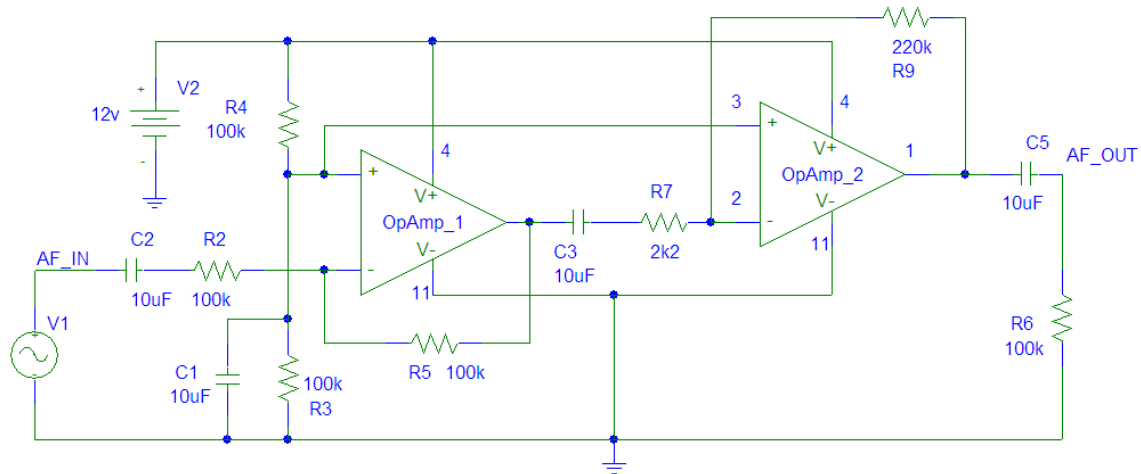
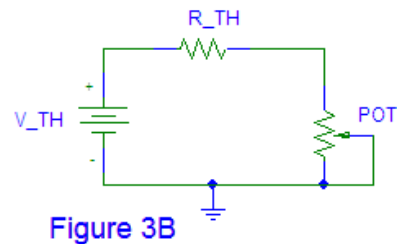
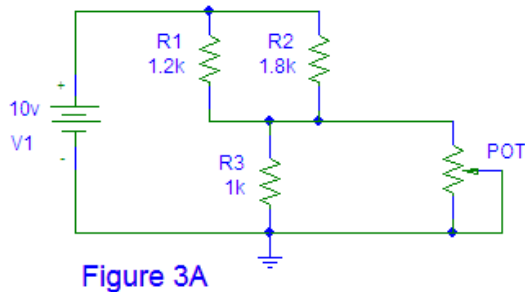

Figure 2

Figure 2 viser en forsterker sammensatt av to like operasjonsforsterkere (OpAmp) – med et ”Gain-Bandwidth produkt” (GBW) = 1MHz. Forsyningsspenning $V_+ = 12$ volt. V_- er koplet til ”jord”.

- 2a) Hvor stor er forsterkningen (i dB) for midlere frekvenser ?
- 2b) Hva er øvre og nedre grensefrekvens ?
- 2c) Tegn opp frekvenskarakteristikken til forsterkeren i området 1 Hz til 1 MHz. Bruk vedlagte logaritmeblad.
- 2d) Hvor stor er DC-spenningen på pinne 1, 2 og 3 til OpAmp_2 ?
- 2e) Vi vil beholde den store forsterkningen
– men vi ønsker å heve øvre grensefrekvens maksimalt.
Du kan endre verdien på motstandene R2 og R9.
(Nå er $R_2 = 100k$ og $R_9 = 220k$)
Kom med forslag til nye verdier.
- 2f) Hvilke konsekvenser får det om vi kortslutter kondensator C3 ?

Oppgave 3

Spenningskilden $V1 = 10$ volt $R1 = 1,2$ k Ω $R2 = 1,8$ k Ω $R3 = 1$ k Ω

3a) Kretsen i Figure 3A kan vha. Thevenins teorem transformeres til kretsen i Figure 3B
Beregn Theveninspenningen V_{TH} og Theveninmotstanden R_{TH} .

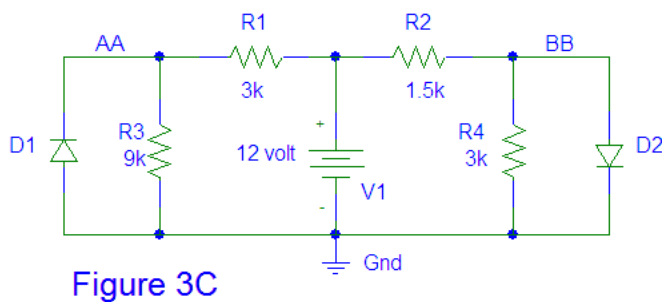

Figure 3C viser et nettverk med et batteri $V1 = +12$ volt, 4 motstander og 2 dioder :
 $R1 = 3$ k Ω , $R2 = 1,5$ k Ω , $R3 = 9$ k Ω , $R4 = 3$ k Ω og 2 silisiumdioder – D1 og D2.

3b) Hva er spenningen i punktene AA og BB

– målt i forhold til jord (Gnd) ?

3c) Hvor stor er strømmen gjennom R4 ?

3d) Hvor stor er strømmen gjennom D2 ?

3e) Hvor stor er strømmen ut fra batteriet ?

Oppgave 3 fortsettes på side 4

Oppgave 3 forts.

Figur 3D viser en monostabil multivibrator – MV. Når en kort positiv puls kommer på Vinn sender kretsen ut en positiv puls med lengde bestemt av tidskonstanten $RB2 * C1$. Transistorene er vanlige NPN silisium. (Passende verdier: $RB2 = 100k$ $RK2 = 10k$)

- 3f) Uten signal inn på Vinn :
Hva er spenningen på basis til TR2 (ca.) ?
Hvor stor er spenningen Vut (ca.) ?
Alle spenninger måles rel. til ”jord”

- 3g) Skisser spenningsforløpet på Kollektor og Basen til transistor TR2 – fra en kort stund før den positive pulsen kommer på Vinn – til kretsen igjen er tilbake i sin stabile tilstand.

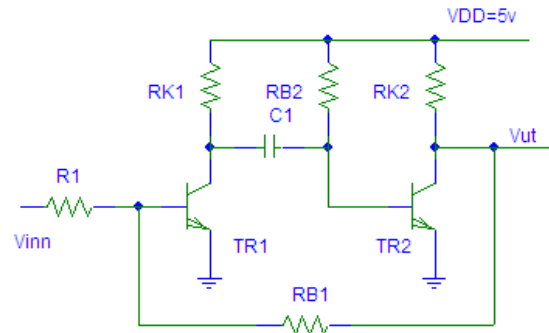

Figure 3D

Oppgave 4

Vi skal konstruere en *ikkeinverterende* (non inverting) forsterker ved hjelp av 2 operasjonsforsterkere – begge med Gain-Bandwidth produkt (GBW) = 10 MHz. Kravene til forsterkeren er :
Rinn = 10 k Ω . (- Skal være konstant innenfor hele frekvensspekteret)
Spenningsforsterkningen $A_V = 40$ dB – og vi ønsker størst mulig båndbredde. (!)

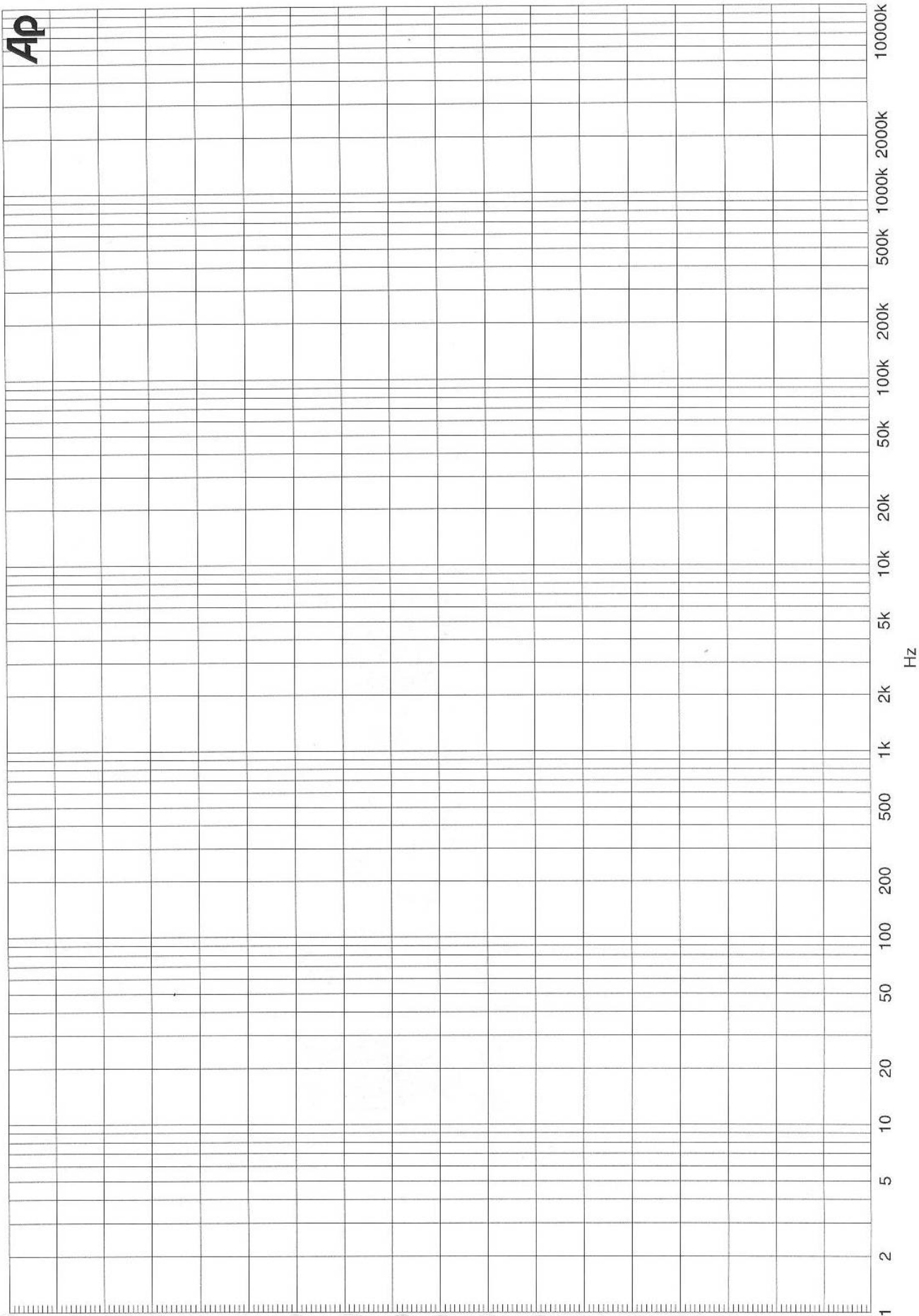
- 4a) Tegn kretsen. Sett på komponentverdier.
4b) Tegn opp frekvensresponsen til forsterkeren. (1 – 10 MHz)
Bruk vedlagte logaritmeblad.

Vi blir plaget av et støysignal med lav frekvens – og vi ønsker å begrense forsterkningen for lave frekvenser.
Ved hjelp av en kondensator skal nedre grensefrekvens settes til 100 Hz.
Kravet om konstant Rinn = 10 k Ω opprettholdes.

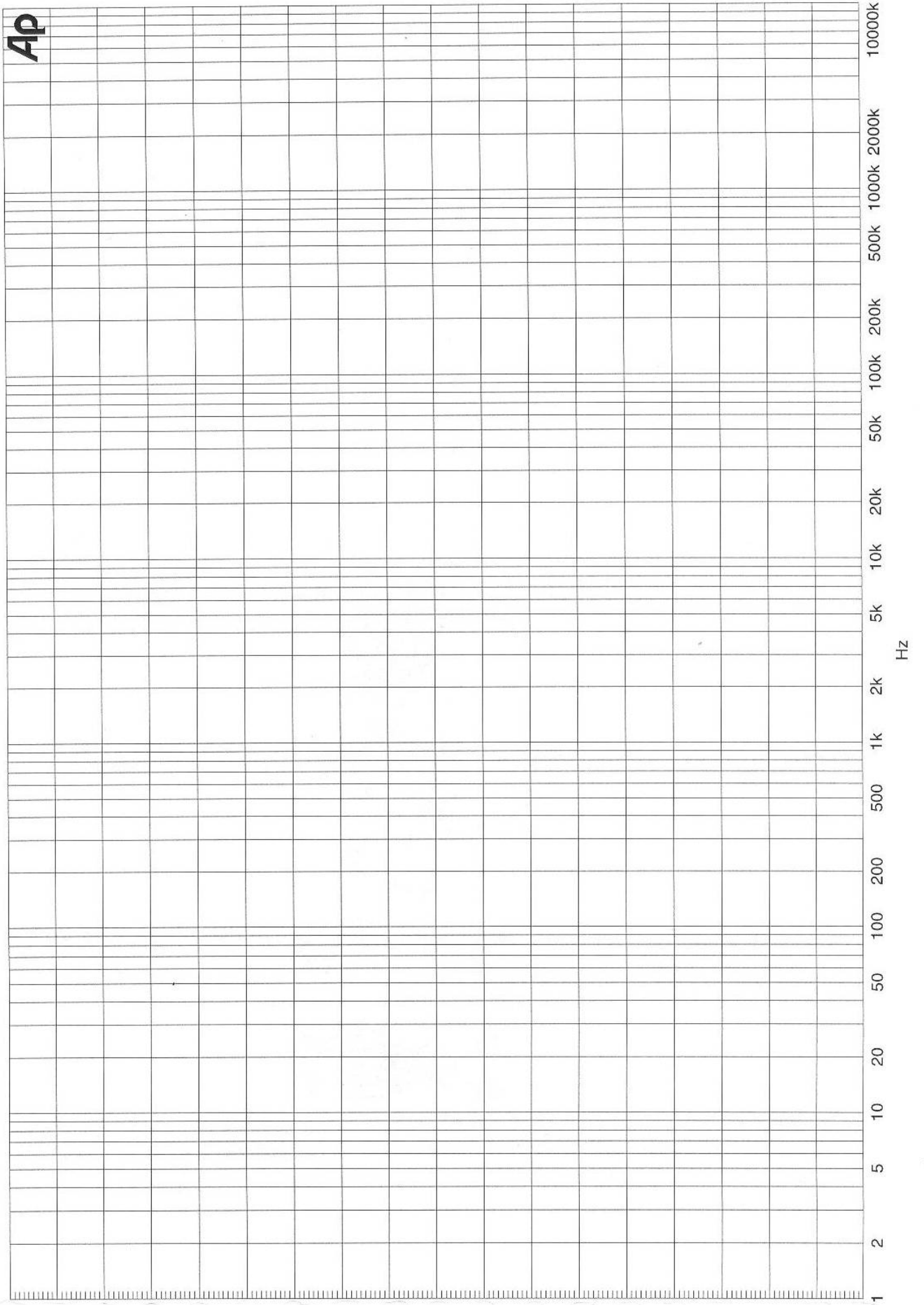
- 4c) Tegn kretsen med kondensatoren på riktig plass
- og beregn størrelsen til kondensatoren.

SLUTT

AP

AP

AP

